

Motion till riksdagen 2013/14:So338

av Anna Steele och Stefan Käll (FP)

Minderåriga transsexuellas möjlighet att byta juridiskt kön

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att 18-årsgränsen för fastställelse av könstillhörighet bör tas bort.

Motivering

Enligt könstillhörighetslagen får fastställelse av könstillhörighet för en person som är transsexuell endast meddelas om den sökande har fyllt 18 år. De övriga tre kraven som uppställs för fastställelse syftar till att säkerställa att personen är transsexuell. Den person som ansöker om fastställelse ska ha genomgått en omfattande utredning hos något av landets läkarteam som specialiserat sig på transvård. Som underlag för beslut om fastställelse finns ett utlåtande från behandlande läkare där denna intygar att personen är transsexuell.

Det finns idag ett team på Astrid Lindgrens Barnsjukhus som specialiserat sig på att utreda, diagnosticera och behandla transsexuella barn. En gedigen utredning görs och en medicinsk bedömning sker i varje enskilt fall. Unga transsexuella har idag möjlighet att få viss medicinsk behandling så som hormonbehandling i form av så kallade stopphormoner och könskonträra hormoner samt bröstkirurgi. Det är den behandlande läkaren som tillsammans med patienten avgör vilka medicinska behandlingar som ska ges i det enskilda fallet.

Att transungdomar inte kan få sin könsidentitet fastställd gör att individens könsidentitet inte respekteras till exempel i kontakt med myndigheter, vid resor, vid läkarbesök, i skolan samt i många för individen viktiga sociala sammanhang. Detta leder såklart till problem för den enskilda individen och det är väldokumenterat att unga transsexuella och unga transpersoner i stort har en sämre psykisk hälsa än andra ungdomar. Enligt Ungdomsstyrelsens

Fel! Okänt namn på

rapport Hon Hen Han (2010:2) var andelen transungdomar som övervägde att ta sitt liv 65 procent medan andelen bland de heterosexuella ungdomar som inte är transpersoner var cirka 16 procent.

Många transsexuella ungdomar uppger att ett juridiskt kön som inte överensstämmer med den egna könsidentiteten orsakar mycket personligt lidande. Det är därmed en av orsakerna till gruppens psykiska ohälsa. Socialstyrelsen säger i sin utredning Transsexuella och övriga personer med könsidentitetsstörningar – Rättsliga villkor för fastställelse av könstillhörighet samt vård och stöd (2010-6-31) att ”De personer under 18 år som har hört av sig har bland annat framfört följande synpunkter. Det borde vara möjligt att få en juridisk fastställelse utan någon könskorrigering operation”. Utredningen konstaterar att ”Många personer har påpekat att detta skulle underlätta deras vardag avsevärt och att de sannolikt skulle må bättre”.

Socialstyrelsens utredning om de rättsliga villkoren för fastställelse av könstillhörighet menar därför att ”En ändrad juridisk könstillhörighet kan innebära en chans för den unga att lättare kunna leva i sin önskade könsidentitet och könstillhörighet”.

Att minderåriga ges möjlighet till fastställelse av könstillhörighet skulle administrativt underlätta individens vardag, kan bidra till förbättrad hälsa samt utökar individens frihet. Då specialiserade läkare redan gör en gedigen bedömning samt individen bör tillmätas ett stort mått av frihet att uttrycka sin könsidentitet anser vi att frågan om individens möjlighet till ny fastställelse inte är en fråga för lagstiftaren.

Ett borttagande av kravet på 18 års ålder för fastställelse av könstillhörighet är därför nödvändigt.

Stockholm den 2 oktober 2013

Anna Steele (FP)

Stefan Käll (FP)